

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a JUDr. Pavla Vacka v právní věci žalobce: **M.B.**, nar. ■■■, státní příslušník A., trvale bytem ■■■, zastoupen Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M, advokátem se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Hradčanské nám. 5, Praha 1, za účasti osoby zúčastněné na řízení: B. B., bytem T. 17, Č. D., v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2016, č. j. 301461/2016-KKM,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Ministerstva zahraničních věcí ze dne 24. 2. 2016, č. j. 301461/2016-KKM, se z r u š u j e pro vady řízení a věc se v r a c í k dalšímu řízení žalovanému.**
- II. **Žalovaný j e p o v i n e n zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce Mgr. et Bc. Filipa Schmidta, LL.M, advokáta se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**
- III. **Osoba zúčastněná na řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o žádosti žalobce o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza rodinnému příslušníku občana EU dle § 180e odst. 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalovaný v označeném rozhodnutí dospěl k závěru, že rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Alžíru (dále jen „velvyslanectví“) ze dne 10. 1. 2016 o neudělení krátkodobého víza žalobci je v souladu

s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců, neboť sňatek žalobce s ■■■ - státní občankou České republiky - byl účelový, čímž se žalobce dopustil obcházení zákona s cílem získat vízum k pobytu na území České republiky.

Žalobce namítal, že žalovaný porušil čl. 2 odst. 2 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, neboť vydaným rozhodnutím bezdůvodně a svévolně zasáhl do práva na rodinný život manželů. Žalovaný závěr o účelovosti sňatku opřel o tvrzení (nikoli skutková zjištění učiněná v souladu s § 3 správního řádu), že manželé se seznámili na internetu a před svatbou se viděli osobně jen dvakrát a mají jazykovou bariéru. Dalšími argumenty byla průměrná finanční situace manželů, špatná perspektiva zaměstnání žalobce a nedobrá perspektiva manželství v dlouhodobém horizontu. Tyto argumenty jsou ve vztahu k § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců irelevantní. Zákon o pobytu cizinců ani vízový kodex neumožňují odepřít rodinnému příslušníku občana EU vízum jen z důvodu, že vztah neodpovídá blíže nespecifikovaným normám, jak „běžně“ lidé uzavírají sňatky a poznávají se. Žalobce připomenul, že v případě rodinných příslušníků občanů EU je při splnění administrativních podmínek na udělení vstupního víza nárok, jak vyplývá z čl. 5 a čl. 6 Směrnice 2004/38/ES. Ačkoli žalovaný odkazoval na indikativní kritéria ve Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES, ve zdůvodnění rozhodnutí se jim nevěnuje a vytváří kritéria vlastní (seznámení přes internet, že žalobce neumí česky a neprojevuje zájem o české realie, omezené jazykové znalosti angličtiny). Řada tvrzení a závěrů žalovaného nebyla zjišťována, natož prokázána, v některých případech byla dokonce v rozporu s důkazy. Žalobce odkázal na Sdělení Komise v bodu 4.2., podle něhož není možné považovat sňatek za účelový pouze z toho důvodu, že je spojen s výhodou přistěhovalectví nebo s jinou výhodou s tím, že kvalita vztahu není pro použití čl. 35 relevantní. Žalovaný postupoval v rozporu s uvedenou zásadou, když hodnotil kvalitu vztahu žalobce a jeho manželky. Podle žalobce nebylo prokázáno jediné indikativní kritérium, které by naznačovalo možný úmysl zneužití práv přiznaných směrnicí výlučně za účelem obejít vnitrostátní právní předpisy upravující přistěhovalectví. S odkazem na body 63. a 64. Sdělení Komise žalobce poukázal na důkazní břemeno svědčící správnímu orgánu. Dvě indikativní kritéria, z nichž správní orgán dovozoval účelovost sňatku, a to, že se manželé setkali osobně dvakrát a nemají společný jazyk, neprokazují sama o sobě účelovost manželství, a správní orgán je řádně nezdůvodnil a neprokázal. Žalobce poukázal na to, že s manželkou se znají od roku 2011 a denně spolu tráví čas přes internet, zejména na Skype. Ačkoli správní orgán tvrdil, že začátek vztahu se nepodařilo ověřit, tyto skutečnosti nijak nezjišťoval, když nepožádal žalobce či manželku například o výpisy telefonních či hovorů přes Skype. Žalobce poukázal na závěry rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 7 A 55/2011 – 63, který řešil skutkově obdobnou věc. Závěry žalovaného na podkladě protokolů o výsledku zřejmě i manželky a její rodiny, které však žalobce ani manželka nemají k dispozici, byly nedůvěryhodné, zřetelně vedené premisou, že k účelovým sňatkům v Alžíru dochází, a proto i v případě žalobce tomu tak musí být. Účelovost sňatku v případě žalobce však prokázána nebyla. Manželé se na všem shodli, tvrzené rozpory jsou dle žalobce jen domnělé. Že žalobce nemluví česky a dle žalovaného má asi nízké šance se v České republice uplatnit, jsou kritéria irelevantní. Dále žalobce citoval ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 228/2015 – 46, podle něhož pokud se správnímu orgánu podaří na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně prokázat, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění, a že manželé nemají a neměli v plánu vést společný manželský život, je možné uvažovat o účelovém

manželství. Žalobce uzavřel tím, že správní orgán povinností nedostál, neunesl důkazní břemeno ve vztahu k prokázání účelovosti sňatku žalobce a jeho manželky. Své závěry postavil na nepříliš relevantních kritériích a domněnkách, které nemají oporu ve správním spise. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný podotknul, že rozhodnutí velvyslanectví i žalovaného jsou přezkoumatelná, přijatá v souladu s § 20 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Směrnice 2004/38/ES ve svém čl. 35 přiznává členským státům oprávnění přijmout potřebná opatření k pozastavení nebo odnětí jakéhokoli práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků. Žalovaný uvedl, že Alžírsko je migračně rizikovou zemí, kde je v posledních letech zaznamenán stoupající trend nelegální migrace mladých lidí do zemí EU, přičemž jedním z fenoménů typických pro Alžírsko jsou účelové sňatky uzavírané mezi alžírskými muži a občankami zemí EU. Žalovaný i velvyslanectví vycházeli z indikativních kritérií pro odhalování účelových sňatků, jak jsou obsažena ve Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009 č. COM (2009) 313 final. Nespoléhali na jediné indikativní kritérium, ale zabývali se všemi okolnostmi daného případu a došli k závěru, že v případě žalobce se jedná o podvodný sňatek, jak jej příručka pro účelové sňatky definuje. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Z předloženého spisového materiálu zjistil soud následující rozhodné skutečnosti:

Podle oddacího listu vystaveného v Brně dne 8... uzavřeli žalobce a B. P. dne 7. 12. 2014 v Alžírsku manželství.

Součástí spisového materiálu je pozvání B. B. k pobytu žalobce na území České republiky na dobu 90 dnů ze dne 25. 8. 2015 a žádost žalobce ze dne 25. 11. 2015 o udělení krátkodobého víza k pobytu na území České republiky.

Dne 25. 11. 2015 byly provedeny paralelní pohovory s manželi. Žalobce v pohovoru vedeném velvyslanectvím uvedl, že se s manželkou poznal na Skype dne 22. 2. 2011, kdy jí oslovil, připustil, že se pokoušel kontaktovat i jiné evropské dívky. Chtěl navázat přátelství a byla to manželka, která na žádost odpověděla. V kontaktu přes Skype byli 3 roky, asi 2 roky po seznámení začali hovořit o svatbě, o ruku manželky požádal žalobce. Manželka přijela do Alžírsku v březnu 2014, kdy bydlela ve svém pokoji. Podruhé pak přijela 30. 11. 2014 už na svatbu, kdy sdíleli stejný pokoj. Od svatby manželka nepřijela. Žalobce se vyjadřoval ke svatbě, svatebním darům, reakcím manželčiny rodiny na svatbu. Uvedl, že s manželkou hovořili anglicky od počátku s Google překladačem, nyní ho nepoužívají. Zná česky jen základní slova, do České republiky chce kvůli manželce, neboť ona nechce opustit Českou republiku. Ke společnému soužití uvedl, že chtějí bydlet v domě u bratra manželky, pak si najdou podnájem.

V pohovoru vedeném Policií České republiky, odborem cizinecké policie, manželka žalobce uvedla, že se seznámili přes Skype, kdy jí manžel kontaktoval v únoru před 5 lety. Nejprve si chatovali, poté zapojili web kamery a takto asi 3 roky probíhala komunikace, sblížili se. Poté ji manžel pozval manžel do Alžírsku, kam poprvé přijela v březnu 2014,

v té době uvažovali o dlouhodobém vztahu nebo manželství. Seznámila se s manželovou rodinou, poté pokračovali v komunikaci přes Skype a zjišťovali náležitosti svatby. V prosince 2014 do Alžírsku přijela podruhé, asi na dva týdny, a vzali se. Dále se vyjadřovala k manželově rodině, k průběhu svatby, svatebním dárkům, komunikaci, kterou vede s manželem převážně v angličtině. Potvrdila, že manžel neumí česky, hovoří anglicky a málo francouzsky.

Ve správním spise se dále nacházejí protokoly o vysvětlení sepsané se Z. P., matkou manželky žalobce. Ta potvrdila, že věděla o vztahu dcery se žalobcem, znali se asi 5 let před svatbou a komunikovali přes Skype. Uvedla, že o sňatku věděla. Zнала o žalobci základní údaje, stejně jako o jeho rodině. Obdobně se do protokolu o vysvětlení vyjadřoval J. P., otec manželky žalobce. Potvrdil, že o vztahu, který trval déle než rok, věděl. Potvrdil, že dcera chce vést s manželem společnou domácnost v jejich rodinném domě, s čímž souhlasil. K věci se vyjadřoval i ■■■, bratr manželky žalobce. I on potvrdil, že rodina o sňatku věděla, uvedl, že sestra je se žalobcem v každodenním kontaktu přes Skype. Vypověděl, že se znají asi 4 roky, o plánovaném sňatku mu řekla asi 14 dní před odletem na svatbu, že rodiče sňatku nebrání, on má ke sňatku pozitivní postoj. Dále uvedl, že hovořili o tom, že by sestra se švagrem bydlela u něj ve společné domácnosti. Rovněž se sestrou hovořil o tom, kde by mohl její manžel pracovat.

Rozhodnutím ze dne 10. 1. 2016 velvyslanectví žalobcovu žádost o krátkodobé vízum zamítlo z důvodu, že žalobce se dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území. K závěru o účelovosti sňatku velvyslanectví dospělo na základě toho, že manželé se poprvé setkali až v létě 2014 a poté o několik měsíců později již za účelem sňatku. Ačkoli se manželé znali více let, nikdy dlouhodobě nesdíleli společnou domácnost a strávili spolu za dobu své známosti asi 10 dní, nepočítaje druhý pobyt v Alžírsku, kdy tam pobývala již jako manželka. Jako zarážející byla hodnocena skutečnost, že rodiče manželky byli o sňatku informováni těsně před jeho uskutečněním. Manželé se od svatby nesetkali. Ačkoli se manželé znají od roku 2011 a od roku 2014 žalobce plánoval společnou budoucnost, nebyl schopen naučit se základy češtiny, což ho bude limitovat při adaptaci na nové prostředí. Komunikace s manželkou v angličtině musí žalobci činit značné potíže, neboť pohovor musel být veden v jeho rodném arabském jazyce. Manželé se neshodli v odpovědích v otázce konverze. Dále se velvyslanectví zabývalo finanční situací manželů, uvedlo, že ačkoli žalobce pracuje od roku 1994, má minimální úspory (cca 3 500 EUR), což dokládá tvrzení, že často měnil zaměstnání a jeho situace nebyla stabilní. Dále byla hodnocena žalobcova negativní perspektiva na trhu práce a perspektiva dlouhodobého vztahu manželů. Velvyslanectví dále uvedlo, že případ žalobce je případem typického ekonomického migranta, který při realizaci svého záměru požádal o vízum proto, aby na základě toho zneužil práva přiznaná rodinným příslušníkům občanů EU.

V žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza žalobce se závěrem o účelovém sňatku nesouhlasil. Namítal, že části výpovědí byly vytrženy z kontextu. Z logických důvodů do svatby s manželkou nesdíleli společnou domácnost. Manželka má pracovní závazky, cesta je finančně náročná, i proto se od svatby v prosinci 2014 nesetkali. Po návratu manželky několik měsíců vyřizovali náležitosti potřebné pro zažádání o vízum (úřední překlady dokumentů, zaregistrování sňatku, český oddací list, vydání platných osobních dokladů manželce) poté předpokládali bezproblémové udělení víza a založení společné domácnosti.

Zdůraznil, že se znají téměř 5 let, denně se vidají prostřednictvím webové kamery, anglicky se bez obtíží dorozumí. Vysvětloval, proč neumí česky, a namítal, že neznalost jazyka cílové země nemůže být relevantním argumentem. Dále se vyjádřil k otázce konverze. Podotkl, že manželka má úspory, které jim umožní v počátku soužití rodinu zajistit, než žalobce najde práci. K žádosti přiložil kopii výpisů z účtu manželky ze srpna 2015 a listopadu 2015. Žalobce trval na tom, že jeho i manželčina výpověď potvrzuje, že se dobře znají.

Rozhodnutím ze dne 24. 2. 2016 žalovaný vyslovil, že rozhodnutí velvyslanectví bylo vydáno v souladu s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný se odvolal na doporučení Komise k lepší transpozici a aplikaci Směrnice 2004/38/ES a uvedl, že zkoumal indikativní kritéria poukazující na zneužití práv. Podle žalovaného nelze konstatovat, že by žalobce sám získal bez problémů právo pobytu v zemích EU, neboť má základní vzdělání, je vyučeným cukrářem, úspory má minimální a s ohledem na sociální zázemí by byl během standardního řízení o udělení víza či pobytu považován za ekonomického migranta. Pár se seznámil v roce 2011 na internetu, kde žalobce sám vyhledával kontakty. Že se poznali již v roce 2011, nebylo možné ověřit. Aniž se pár osobně setkal, navrhl žalobce občance sňatek. Do svatby se pár osobně setkal pouze jednou, na necelé 2 týdny, následná návštěva v prosinci 2014 se uskutečnila již za účelem uzavření sňatku. Tedy pár nesdílel společnou domácnost po dlouhou dobu a také nepřijal vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek se společnou odpovědností, manželství netrvá dlouhou dobu. Na základě uvedených skutečností nelze konstatovat, že nebylo uzavřeno účelově. Negativně byla hodnocena skutečnost, že před svatbou se pár viděl pouze 2 týdny. Uzavření sňatku nepředcházelo dlouhodobé scházení páru, jak je obvyklé. Žalovaný shledal jistou jazykovou bariéru, poznamenal, že svatba se konala v jazyce, kterému manželka žalobce nerozuměla. Žalovaný zmínil, že Alžírsko je migračně vysoce rizikovou zemí, jednou z forem migrace ze strany mladých alžírských mužů jsou právě účelově uzavírané sňatky. Dále uvedl, že po tvrzeném několikaletém vztahu s českou občankou má žalobce jen povrchní znalosti o České republice, česky umí jen pár zdvořilostních frází, znalosti českých reálií jsou minimální. To vše svědčí o tom, že o pobyt zde nemá žalobce ve skutečnosti zájem. Neznalost českého jazyka žalobce do značné míry diskvalifikuje. Jeho sociální postavení je velmi slabé, proto lze mít za to, že skutečným cílem je život ve Francii, kde se může opřít o pomoc nejbližších. Manželství je účelové ze strany žadatele, nikoliv manželky. V případě žalobce byla naplněna řada indikativních kritérií, obsažených ve Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009 č. COM (2009) 313 final a v Příručce pro účelové sňatky. Žalovaný rovněž za relevantní považoval postoj rodičů ke svatbě, neboť s nimi mají manželé žít minimálně po určitou dobu ve společném domě. Za relevantní rovněž prohlásil tvrzení rodičů, že nehodlají podporovat výchovu vnoučat v islámu.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy II., dílu 1. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů, vycházející přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.

Předmětem přezkumu je rozhodnutí o neudělení krátkodobého víza žalobci z důvodů podle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců, neboť uzavřel účelový sňatek.

Podle § 20 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *podmínky udělování krátkodobého víza, důvody jeho neudělení, podmínky prodloužení doby pobytu na krátkodobé vízum a důvody zrušení jeho platnosti stanoví přímo použitelný právní předpis Evropských společenství. O důvodech neudělení krátkodobého víza nebo zrušení jeho platnosti je cizinec informován na jednotném formuláři. Přímo použitelným právním předpisem ES dle uvedeného ustanovení je Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex).*

Podle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců *rodinnému příslušníkovi, občana EU, který sám není občanem EU a na území hodlá cestovat společně s tímto občanem EU nebo cestovat za tímto občanem, který již na území pobývá, se krátkodobé vízum neudělí, jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství.*

Podle § 180e odst. 1 zákona o pobytu cizinců *cizinec je oprávněn požádat o nové posouzení důvodu neudělení krátkodobého víza. Podle odst. 6 uvedeného ustanovení Ministerstvo zahraničních věcí posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza, o kterých rozhodl zastupitelský úřad s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropské unie.*

Na postup při vyřízení žádosti o krátkodobé vízum podle § 20 zákona o pobytu cizinců se v souladu s § 168 uvedeného zákona nevztahují ustanovení části druhé a třetí zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, tedy včetně § 68 odst. 3 správního řádu. Přesto musí rozhodnutí o žádosti o udělení krátkodobého víza, resp. rozhodnutí o novém posouzení důvodů proti neudělení krátkodobého víza obsahovat dostatečně konkrétní právní i skutkové důvody ve smyslu bodu 4.8. a 4.9. části III. Příručky pro zpracování žádostí o víza a provádění změn v udělených vízech (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2015, č. j. 5 Azs 89/2015 – 30, všechny rozsudky NSS dostupné na www.nssoud.cz).

V obecné rovině lze dát plně za pravdu žalobci, že doloží-li manžel občana EU při žádosti o krátkodobé vízum správnímu orgánu vznik manželství, je na něj nutno pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU, jemuž přísluší na základě Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, právo na vstup a právo pobytu v hostitelském členském státě, které tento hostitelský členský stát může omezit pouze při dodržení čl. 27 a čl. 35 uvedené směrnice, přitom omezení práva na vstup a pobyt podléhá restriktivnímu výkladu.

Účelovost manželství je otázkou skutkovou, přičemž pokud se správnímu orgánu podaří na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně prokázat, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli vést společně manželský život, je možné uvažovat o účelovém manželství. Za skutkové prokazování účelovosti manželství je plně odpovědný správní orgán (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015 – 30, či rozsudek ze dne 29. 10. 2015, č. j. 5 Azs 89/2015 – 30).

K učinění závěru o účelovém uzavření manželství velvyslanectví a poté žalovaný užili demonstrativně uvedené indikátory Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009, KOM (2009) 313, o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES. Tomuto přístupu nelze obecně ničeho vytknout. Soud se ovšem ztotožnil s námitkami žalobce, že konkrétní zjištění skutkového stavu neodpovídá podkladům, které byly pro vyřízení žádosti k dispozici, a závěr o výlučně účelovém uzavření manželství byl učiněn na základě skutečností, které o obcházení zákona o pobytu cizinců nesvědčí.

Předně je nutné žalovanému vytknout, že se dostatečně nezabýval skutečnostmi, kterými žalobce argumentoval proti účelovosti uzavřeného manželství. Přitom z výpovědi manželů, které se skutečně v podstatných bodech shodovaly (seznámení páru, jeho sbližování pomocí dlouhou dobu probíhající dennodenní komunikace přes Skype, včetně zapojení webové kamery, následné rozhodnutí pro společnou budoucnost a svatbu), vyplývá, že se před svatbou jednalo o dlouhodobou vážnou známost. Tato skutečnost vyplývá i ze sdělení rodinných příslušníků manželky, kteří shodně potvrdili, že manželé se znali před svatbou delší dobu (odpovědi matky i bratra manželky žalobce se shodují v tom, že se jedná minimálně o dobu pár let), o známosti v rodině všichni věděli. Sice nebyl zjištěn přesný okamžik seznámení páru na internetu, jak uvádí žalovaný, ovšem tato skutečnost sama o sobě o účelovosti sňatku nesvědčí. Pár se ke způsobu seznámení i době, kdy seznámení proběhlo, vyjadřoval shodně. Z jejich výpovědi vyplývá, že se tak skutečně stalo v únoru 2011 (manžel uvedl přesné datum 22. 2. 2011, manželka potvrdila, že se seznámili 3 roky před uzavřením svatby, tedy v roce 2011, v únoru). Že se manželé před svatbou setkali jednou po dobu cca 2 týdnů, a podruhé v souvislosti s uzavřením sňatku, je logicky dáno tím, že manželé nebydlí na stejném kontinentu, byli oba vázáni pracovními závazky a jejich ekonomická situace jim zřejmě neumožnila ani častější návštěvy. Důvody, které v tomto směru žalobce uváděl v žádosti o nové posouzení neudělení víza, zůstaly žalovaným nepovšimnuty. Z uvedeného vyplývá, že závěr žalovaného o tom, že se nejednalo o dlouhodobý vztah, je v rozporu se skutečnostmi vyplývajících ze spisu, jak byly soudem popsány.

Zrovna tak žalovaný nijak nehodnotil, že žalobce uvedl, že z počátku soužití bude rodina zajištěna z úspor manželky, což dokládal výpisem z jejího bankovního účtu. Tento důkaz zůstal zcela nepovšimnut, přitom podle přesvědčení soudu vyvrací závěr velvyslanectví, že finanční situace manželů je průměrná.

Žalobci lze dále přisvědčit, že samo seznámení přes internet, z pohledu arabské kultury a tradic podle žalovaného netypické, se sice může jevit jako nekonvenční, přesto se v dnešní době nejedná o ojedinělý případ seznámení. Tím spíše v daném konkrétním případě, kdy manželka žalobce při vedeném pohovoru uvedla, že v minulosti měla „vztah na dálku“, s občanem Tuniska. Z výpovědi manželky a vyjádření matky i otce vyplývá, že manželka žalobce neudržovala žádný dlouhodobý vztah s českými muži, proto ani argumentace o tradičním dlouhodobém setkávání v evropských reáliích v daném konkrétním případě neobstojí. Manželé se sice dlouhodobě osobně nescházeli a nevedli před svatbou společnou domácnost (což samo o sobě není negativní indikativní kritérium ve smyslu Sdělení Komise, k tomu srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015 – 40), přesto z podkladů ve spisovém materiálu založených vyplývá, že se manželé znali po dobu 3 let před uzavřením sňatku, kdy spolu byli v každodenním kontaktu přes Skype a web kameru, uzavření sňatku předcházelo poznání rodiny žalobce ze strany

manželky, jednalo se tedy o vážnou známost. Že by tomu tak nebylo, se velvyslanectví ani žalovanému nepodařilo vyvrátit. Nelze dospět k závěru, že by se jednalo o případ, kdy by žalobce svou manželku přiměl k uzavření sňatku příslibem řádného manželského a rodinného života, jak uváděl žalovaný.

Soud nesdílí ani názor žalovaného, že o účelovosti uzavření manželství svědčí žalobcova neznalost češtiny a českých reálií. Dle Sdělení Komise je jedním z indikativních kritérií, které ukazují na možný úmysl zneužití práv přiznaných směrnicí, skutečnost, že pár nemá společný jazyk, kterému oba rozumí. Naplnění takového kritéria však nebylo prokázáno. Z odpovědi žalobce a jeho manželky jednoznačně vyplývá, že spolu dlouhou dobu komunikují v angličtině, poslední dobou bez potíží, běžně se dorozumí. Ani z obstaraných vyjádření rodinných příslušníků manželky žalobce nevyplývá opak. Rodiče i bratr manželky žalobce potvrdili, že se spolu manželé domluví, jejich komunikace v angličtině přes web kamery byla prokázána. Neznalost českého jazyka a českých reálií sice může být pro žalobce při pobytu na území České republiky nepříjemná a do budoucna limitující, nicméně v dané věci je podstatné, že byla potvrzena existenci společného dorozumívacího jazyka na dostatečné úrovni, jakožto i snaha obou manželů o základní fráze v jazyce druhého manžela. Uvedené svědčí o úmyslu vést společný manželský život.

Dále musí soud přisvědčit žalobci, že nebylo na místě, aby se velvyslanectví a poté žalovaný zabývali kvalitou vztahu manželů a jeho perspektivou do budoucna. Sdělení Komise v bodu 4.2 uvádí, že *sňatek není možné považovat za účelový sňatek pouze z toho důvodu, že je spojen s výhodou přistěhovalectví, nebo s jinou výhodou. Kvalita vztahu není pro použití článku 35 relevantní*. Hodnocení toho, jaké problémy mohou v manželství žalobce nastat z důvodu jiné státní příslušnosti, kulturní a společenské odlišnosti, rozdílného náboženského vyznání, případně jinému přístupu k výchově dětí, se měly správní orgány vyhnout. Rovněž je z tohoto pohledu nepodstatné, jaký postoj k manželství vyjadřují rodiče manželky. Nelze dospět k závěru, že manželství, která nejsou plně ze strany příbuzných schvalována a plně podporována, případně jsou vysloveny výhrady stran případné výchovy společných potomků, vylučují úmysl manželů vést řádný společný manželský život.

Naopak k správnému vyhodnocení úmyslu uzavřít sňatek výlučně za účelem obcházení zákona o pobytu cizinců se měly správní orgány zaměřit na zjištění, zda tu existují typické indikativní kritéria naznačující možný úmysl zneužití práv přiznaných směrnicí výlučně

za účelem obejít vnitrostátní právní předpisy upravující přistěhovalectví ve smyslu Sdělení Komise, a to že:

- *pár se před svatbou nikdy nesetkal,*
- *pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají,*
- *pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí,*
- *důkaz o peněžní částce nebo daru, které byly předány, aby byl sňatek uzavřen (s výjimkou peněz nebo darů, které byly předány jako věno v kulturách, kde je to běžnou praxí),*

- *v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu,*
- *rozvoj rodinné života pouze tehdy, kdy byl přijat příkaz k vyhoštění,*
- *pár se rozvedl krátce potom, co státní dotyčný příslušník třetí země získal právo pobytu.*

Jak případně uvádí žalobce, žádné z uvedených indikativních kritérií prokázáno nebylo. Naopak manželé se v podstatných rysech shodovali ve svých výpovědích ohledně jejich osobních údajů, průběhu jejich známosti, okolností uzavření sňatku, průběhu návštěv, znali navzájem své rodiny, shodně se pak vyjadřovali i o budoucím soužití v České republice a vedení společné domácnosti v rodinném domě u bratra manželky žalobce. Tato okolnost byla také vyjádřením rodinných příslušníků manželky prokázána. Manželé se před svatbou setkali, okolnosti, jak již bylo řečeno, odpovídají konkrétní situaci. Manželé se spolu dorozumívají od počátku anglicky, bezproblémovost komunikace byla rovněž potvrzena podklady založenými ve spise. Důkaz o peněžní částce či daru za uzavření manželství nebyl správními orgány obstarán, stejně jako důkaz o předchozím jednání některého z manželů o podvodném jednání za účelem obejití zákona s cílem zajistit pobytové oprávnění.

Nezájem žalobce o život v České republice a snaha žalobce žít ve Francii nebyly ničím podloženy.

Soud tedy dospěl k závěru, že námitky žalobcem uplatněné jsou důvodné a správním orgánům se nepodařilo prokázat, že manželství bylo v posuzovaném případě uzavřeno výlučně s úmyslem obcházet zákon o pobytu cizinců a s úmyslem nevést společný manželský život.

Soud proto napadené rozhodnutí žalovaného podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil pro vady řízení a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s., když v dalším řízení je žalovaný vysloveným právním názorem soudu vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s. O žalobě bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého *má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.*

Ve věci byl úspěšný žalobce, soud mu proto proti neúspěšnému žalovanému přiznal náhradu nákladů řízení. Ty byly tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu dle příslušné položky Sazebníku soudních poplatků ve výši 3 000 Kč, odměnou právního zástupce za 2 úkony právní služby ve výši 6 200 Kč [2 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], náhradou hotových výdajů ve výši 600 Kč (2 paušály po 300 Kč za 2 úkony právní služby dle § 13 odst. 1, odst. 3 advokátního tarifu), a částkou 1 428 Kč odpovídající příslušné 21 % DPH z odměny a příslušné náhrady, celkem tedy 11 228 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode

dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 17. října 2016

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu